

Inspraak – Commissie Energie & Economie | Provincie Zuid-Holland

(namens Stichting Behoud Open Landschap)

Voorzitter, dank u wel.

Voor de afwisseling zit hier vandaag — en niet

Dat verandert de stem, maar niet de boodschap.

Ik spreek ook namens Stichting Behoud Open Landschap, die zich inzet voor een zorgvuldige inrichting van de leefomgeving, met bijzondere aandacht voor gezondheid, landschap en rechtsbescherming.

In ons position paper hebben wij één centrale vraag gesteld: hoe zorgen we ervoor dat de energietransitie niet alleen technisch haalbaar is, maar ook bestuurlijk zorgvuldig, democratisch gelegitimeerd en gezond voor de leefomgeving blijft?

De startnotitie pMIEK 3.0 markeert een belangrijk bestuurlijk moment. Integraal programmeren verschuift van verkenning naar feitelijke richtinggeving en werkt door in ruimtelijke- en investeringskeuzes. Daarmee ontstaat feitelijk kaderwerking, terwijl het document formeel als uitvoerend wordt gepresenteerd.

Juist omdat pMIEK richting geeft aan deze keuzes, ligt hier een nadrukkelijke kaderstellende verantwoordelijkheid voor Provinciale Staten. Zonder expliciete duiding ontstaat het risico dat uitvoeringsdocumenten impliciet normerend worden — een bestuurlijke les die recente trajecten ons hebben geleerd.

Onder de Omgevingswet vraagt dit om een integrale afweging waarin gezondheid expliciet wordt meegenomen. Grootschalige energie-infrastructuur raakt direct het dagelijks leefmilieu. Dit maakt de keuzes niet alleen technisch of economisch, maar ook maatschappelijk en gezondheidskundig.

Daarom pleiten wij voor duidelijke keuzes over waar besluiten thuishoren. Als bovenlokale energieopgaven lokaal landen, komen de lasten bij gemeenten terecht terwijl de voordelen elders liggen. Heldere kaders vooraf voorkomen dat gemeenten achteraf met zulke keuzes worden opgezadeld.

Wat wij signaleren is een bestuurlijk aandachtspunt. Procesdocumenten kunnen in de praktijk normerend werken, waardoor de feitelijke afweging verschuift naar de uitvoering.

Tot slot merken wij op dat communicatie en participatie in de startnotitie vooral zijn gericht op urgentie, samenwerking en actie. Dit mag nooit de plaats innemen van democratische afweging en rechtsbescherming.

Gezondheid vraagt om voorzorg en transparantie vooraf, niet om normalisering achteraf. Versnellen betekent niet automatisch dat men ook eerder bij een houdbare eindstreep belandt.

Onze oproep is daarom: neem bij deze startnotitie expliciet uw kaderstellende rol, zodat integraal programmeren leidt tot een energiesysteem dat gezond, rechtvaardig en juridisch houdbaar is.

Wie het kader bepaalt, bepaalt de ruimte — en dat gesprek hoort hier plaats te vinden.

Dank u wel.